

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IX. Quædam divinæ Scientiæ proprietates declarantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO NONA.

Quædam Divinæ Scientiæ proprietates
declarantur.

I. PRIMA ejus proprietas est, *Certitudo*, qualis in Divinâ Scientiâ invenitur, quæ cogitari potest maxima, utpote quæ talis est ex modo tendendi, ut ei repugnet falsitas. Sic Sap. 7. v. 22. de Deo dicitur: *Spiritus intelligentia certus*; Ratio autem est manifesta: una enim ex præcipuis Scientiæ proprietatibus est certitudo; cum ergo Dei Scientiâ sit omnino perfectissima, hanc imprimis in se proprietatem contineat necesse est.

II. Secunda Scientiæ Divinæ proprietas est, *Claritas*: Deus enim perspicacissimo, ut ita dicam, oculo cuncta intuetur, ac lustrat, maximèque dilucidè discernit, nec quidquam tam abditum, tam remotum est & latens, quod ei apertum non sit, ac pervium. Hinc Ecclesiastici 23. v. 28. dicitur: *Oculi Domini multò lucidiores sunt super Solem*, &c. & ad Hebræos 4. v. 13. *Omnia nuda, & aperta sunt oculis ejus*. Hinc etiam Verbum Divinum, seu Sapiëntia Patris, *LMX* appellatur, quòd scilicet clarissima sit, evidentissimæque rerum omnium notitia. Aequali verò claritate, summa juxta & infima penetrat, nec minùs perfectè formicam, quàm Angelum cognoscit, objectorumque differentia nullam, quoad claritatem præsertim & evidentiam, in ejus cognitionem refundit discrepantiam.

III. Tertiò, Divina Scientiâ est *Judicium*: nec enim simplici tantùm modo repræsentat & concipit Deus objecta, nihil de iis asserendo, vel negando, sed firmissimè statuit, & affirmat res ita se habere, vel non habere, absolutèque apud se de singulis pronunciat: alioqui, contra supra dicta, non esset Deus de re ullâ certus: per simplicem quippe apprehensionem anceps quis hæret, & ambiguus, in quam se partem inflectat, dubius.

IV. Quartò: Scientiâ Divina est realiter *Simplex*, & compositionis expert: res enim omnes Deus unico, & indivisibili intuitu perfectissimè penetrat, plenissimèque comprehendit. Hoc pronunciatum fusè probatum est totâ Disputatione quintâ, ubi de simplicitate Dei ex proposito est disputatum. Discursus tamen virtualis purissimæ huic perfectissimæque Dei simplicitati non officit, quem proinde in Deo sine incommodo admitti posse ostendi Sect. præcedente, num. secundo.

V. Quintò: Scientiâ Dei est *Invariabilis*, quòdque hodie, vel hoc momento cognoscit, novit ab æterno, & in æternum immutabiliter cognoscet. Sicut enim ut *primus Motor* omnia movet immotus, ita *primum*, ut ita dicam, *Intelligens* non se tantùm (in quantum scilicet est *primum Intelligibile*) sed res etiam omnes creatas, quantumcumque fluxas, longèque sibi ordinè succedentes, cognoscit immobiliter. Quod quo pacto contingat, dicitur infra.

VI. Sextò: Scientiâ Dei est summè *Necessaria*, nec ullâ potest ratione intermitti, non solum circa objectum suum primarium, seu Deum ipsum, sed neque circa secundaria, videlicet creaturas. Ratio est: tum quia magna intellectus perfectio est, actualem semper rerum omnium habere notitiam: tum quia Scientiâ Dei est ipsa increata illius entitas: unde sicut est *Esse*, ita etiam est *Intelligere*, per *Essentiam*: nec magis carere uno potest, quàm alio.

Est ergo Scientiâ Divina planè perfectissima, & numeris omnibus absoluta. Si enim objectum spectes, est illud omnino nobilissimum, nempe Deus: si modò essendi, est substantialis, & ipsa Dei entitas; si rationem tendendi, & attingendi objectum, est certa, clara, comprehensiva, actualissima, omnes denique quæ cogitari possunt scientiæ in se perfectiones complectens.

Quæres, utrum Scientiâ, quam de se habet Deus, dici possit scientiâ *Quia*, an *Propter quid*? Certum est, non esse scientiâ *Propter quid*: hæc enim procedit per causam, Deus autem causam sui non habet. Cum verò, ut supra vidimus, Deus se in & ex creaturis cognoscat, tanquam effectibus à se producibilibus, aut productis, cognitio quam ex creaturis habet sui Deus, videtur scientiâ *Quia* dici aliquo modo posse.

SECTIO DECIMA.

Divisiones variæ Divinæ Scientiæ.

VT faciliora quædam, quæque minis hac in parte videntur momenti, omittam, quales sunt divisiones illæ, quæ merè denominationem sumunt ab objecto, ut est divisio in Scientiâ de Deo & creaturis; item in naturalem & supernaturalem, seu de objecto naturali & supernaturali; nulla enim scientiâ est Deo supernaturalis, utpote cui, ut sæpe dixi, nihil esse potest supernaturale, sed cuncta, quantumvis alta & sublimia, ac supra naturæ omnia creata vires, ei sunt connaturalissima. Hæc, inquam, ut omittam,

Dividitur primò Scientiâ Divina in Scientiâ *Approbationis* & *Simplicis notitiæ*: de qua divisione latè Suarez citatus lib. tertio, cap. 4. Scientiâ ergo *Approbationis*, in quantum est scientiâ, non videtur differre à scientiâ *Visionis*, sed solum superaddit actum voluntatis, per quem Deus objectum, quod jam videt productum, approbat seu in eo complacet juxta illud Gen. 1. *Vide Deus cuncta que fecerat, & erant valde bona*. Unde, ut optimè notat Suarez lib. illo 3. c. 4. n. 11. Deus hac scientiâ non novit malum, juxta illud Habacuc 1. v. 13. *Mundi sunt oculi tui, ne videant malum*. In quem locum ait S. Hieronymus, propterea dici Deum ignorare malum, quia non libenter videt illud; sicut de Saule in Scripturâ dicitur, cum non rectis oculis aspexisset *Davidem*, quia nimirum illum oderat.

Scientiâ verò *Approbationis* hoc modo sumendam esse constat: quòd enim Deus verè videat & cognoscat mala, constat ex mille Scripturæ locis: Psalmo enim 68. dicit Propheta: *Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea à te non sunt abscondita*. Item Gen. 6. *Videns autem Deus quòd multa malitia hominum esset in terra, & cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum, &c.* Tandem Proverb. 15. sic habetur, *In omni loco oculi Domini contemplantur bonos & malos*.

Ex his ergo apertè deducitur, aliam esse scientiâ *Simplicis notitiæ* in Deo, aliam *Approbationis*: unde & alia scientiâ poni posse videtur in Deo respectu mali, quæ vocari posset *Scientiâ Reprobationis*, vel *displacitiæ*, sicut scientiâ *Approbationis* respectu boni.

Secunda Divinæ Scientiæ divisio est in *Scientiâ*, & *Præscientiâ*. Cognitio illa vocatur *Præscientiâ*, quæ quovis modo antecedit objectum, sive naturâ, sive tempore, sive etiam ratione. *Scientiâ* è contra, prout hic sumitur, est illa cognitio, quæ objectum suum nullo ex his modis antecedit, sed vel comitatur, ut cum Scientiâ Divina se cognoscit, vel aliquâ ratione

VII.
Scientiâ Dei
est omni ex
parte per-
fectissima.

VIII.
Sine Scien-
tia Dei,
Quia, an
Propter
quid.

I.
Facilius
quædam
Scientiæ di-
visiones.

II.
Scientiâ ap-
probationis
& Simplicis
notitiæ.

Quo sensu
Deus non
cognoscit
malum.

III.
Quo etiam
sensu malum
cognoscit.

IV.
Scientiâ de
reprobationis.

V.
Quæ cogno-
scit in Deo
sive Scientiâ,
quæ Præ-
scientiâ.